

Kitaabka Daanyeel - Lixdan iyo Siddeedaad

Daaha-ka-qaadidda Fariinta Nebinimada ee Xisqeel Cutubka Siddeedaad: Sharciga Axadda iyo Maalmaha Ugu Dambeeya

Jeff Pippenger
2024-02-01

Cutubka siddeedaad ee Yexesqeel waa mid ka mid ah cutubyada nebinnimo ee ugu sahlan Qorniinka. Cutubku wuxuu leeyahay bar-bilow cad oo gaar ah.

Oo waxay noqotay sannaddii lixaad, bishii lixaad, maalintii shanaad ee bisha, anigoo gurigayga dhex fadhiya, odayaashii reer Yahuudahna ay hortayda fadhiyeen, in gacantii Sayidka Rabbiga ah halkaas igu soo degtay. Yexesqeel 8:1.

Aragtidu wuxuu leeyahay dhammaad gaar ah cutubka kow iyo tobnaad.

Dabadeedna ruuxii baa i qaaday, oo riyo uu Ruuxa Ilaah keenay igu geeyey dalka Kaldaiin, xaggii kuwii maxaabiista loo kaxaystay. Sidaas daraaddeedna riyadii aan arkay way iga kortay. Markaasaan kuwii maxaabiista loo kaxaystay kula hadlay waxyaalihii Rabbigu i tusay oo dhan. Yexesqeel 11:24, 25.

Muujintii cutubka siddeedaad waxay bilaabmaysaa maalinta shanaad ee bisha lixaad ee sannadka lixaad, maalin keliya ka hor inta taariikhdu la jaanqaadi lahayd “666,” oo runtii muujintu waxay ku saabsan tahay sharciga Axadda, kaas oo ah calaamadda bahalka, tiradiisuna ay tahay tirada “ninka dembiga,” isla mar ahaantaana ah tirada boqortooyada siddeedaad oo ka mid ah toddobada. Kuwa guusha ka gaadha tirada “666,” waxay helaan shaabadda Ilaah, oo cutubka sagaaladna, shaabadda Ilaah waxaa lagu saarayaa dadka aaminka ah ee Ilaah ee maalmaha ugu dambeeya.

Oo haddana waxaan samada ku arkay calaamo kale, weyn oo yaab leh, toddoba malaa’igood oo sita toddobada belaayo ee ugu dambaysa; waayo, iyagaasaa cadhadii Ilaah ku dhammaanaysaa. Oo waxaan arkay wax u eg bad muraayad ah oo dab lagu qasay; kuwii guusha ka gaadhay bahalkii, iyo sanamkiisii, iyo summaddiisii, iyo tirada magiciisa, iyagoo taagan baddaas muraayadda ah, oo haysta kataaradihii Ilaah. Oo waxay ku gabyeen gabaygii Muuse oo ahaa addoonkii Ilaah, iyo gabaygii Wanka, iyagoo leh, Shuqulladaadu waa waaweyn yihiin oo yaab leh, Rabbiyow Ilaaha Qaadirka ahow; jidadkaaguna waa xaq iyo run, Boqorkii quduusiinta. Muujintii 15:1–3.

Wax yar ka hor xidhitaanka wakhtiga nimcada (waayo toddobada malaa’igood oo leh toddobada belaayo ee ugu dambaysa waxay ku shubi doonaan cadhada Ilaah cutubka xiga ee Muujintii), dadka Ilaah ee maalinta ugu dambaysa waa la aqoonsadaa. Waxay ka guulaysteen afar waxyaalood. Ereyga loo tarjumay guul wuxuu ka dhigan yahay in la adkaado. Kuwa aaminka ahu way ka adkaadeen bahalka, suuradda bahalka, calaamadda bahalka, iyo tirada magiciisa. Guushu waxay sidoo kale ka kooban tahay xaqiiqda ah inay fahmaan waxa afartaas calaamadood ee nebiyadeed ay metelaan. Waa boqolkiiba aad u yar oo dadka ka mid ah kuwa og waxa afartaas calaamadood ee nebiyadeed dhab ahaan metelaan.

Dunidu waagii hore waxay ogayd in baabanimadu ahayd dhilladii Baabuloon ee cutubka toddoba iyo tobnaad, hase ahaatee, sida Erayga Ilaah tilmaamay, fahamka dhillada Turoos oo sino la gasha boqorrada dhulka ayaa la illoobaa inta lagu jiro taariikhda Maraykanka. In laga guulaysto bahalka waxay ka dhigan tahay in si qumman loo kala saaro erayga runta iyadoo la habsanaayo in bahalka waxsii-sheegidda Kitaabka Quduuska ahi yahay baabanimada. Isla cutubka ku xiga, masduulaagga, bahalka, iyo nebigii beenta ahaa ayaa dunida u hoggaamiya Armageddoon, kuwa Ilaah daacadda u ah ee maalmaha ugu dambeeyana waa inay ogaadaan cidda ay yihiin saddexdaas quwadood.

Malaa'igii lixaadnaana wuxuu maddiibaddiisii ku shubay webiga weyn ee Yufraad; biyihiisiina way engeegen, si jidka boqorrada bari loogu diyaariyo. Markaasaan arkay saddex ruux oo nijaas ah oo u eg raha oo ka soo baxay afkii masduulaagii, iyo afkii bahalkii, iyo afkii nebigii beenta ahaa. Waayo, iyagu waa ruuxyada jinniyada oo mucjisooyin sameeya, kuwaas oo u baxa boqorrada dhulka iyo kuwa dunida oo dhan, si ay ugu ururiyaan dagaalka maalintaas weyn ee Ilaaha Qaadirka ah. Bal eega, waxaan u imid sida tuug oo kale. Waxaa barakaysan kan feejigan oo dharkiisa xafida, si uusan qaawan ugu socon oo aan ceebtiisa loo arag. Markaasuu iyagii ku wada ururiyey meel afka Cibraaniga lagu yidhaahdo Armageddoon. Muujintii 16:12–16.

Guusha laga gaadho bahalka waa guusha laga gaadho fahamka saxda ah ee cidda bahalku yahay. Qoraalka hadda la soo xigtay wuxuu ku dhawaaqayaa barako kuwa soo jeeda oo dharkooda xajiya, hase ahaatee belaayada lixaad marka la gaadho, wakhtigii tijaabadu si buuxda ayuu ugu xidhmay dadka oo dhan. Marka Miikaa'iil istaago, wakhtiga tijaabada aadanuhu wuu xidhmaa, dabadeedna toddobada belaayo ee ugu dambaysa ayaa la daadiyaa. Sinaba suurtagal uma aha in dhar la beddelo ka dib marka wakhtiga tijaabadu xidhmo, hase yeeshee digniin baa la xidhiidha belaayada lixaad. Digniintaasu waxay khusaysaa in la haysto fahamka saxda ah ee bahalka ka hor inta aanu wakhtiga tijaabadu xidhmin, oo haddii aanad lahayn fahamkaas, waxaad lumin doontaa dharka xaqnimada Masiixa ka hor xidhitaanka wakhtiga tijaabada.

“Kuwa ku wareera fahamkooda erayga, oo ku guuldarraysta inay arkaan macnaha ka gees ah Masiixa, hubaal waxay isa soo taagi doonaan dhinaca ka gees ah Masiixa. Hadda ma jiro waqti aynu kula milanno dunida. Daanyeel wuxuu taagan yahay qaybtiisii iyo meeshiisii. Waxsii sheegyada Daanyeel iyo Yooxanaa waa in la fahmaa. Iyagu midba midka kale ayuu fasiraa. Waxay dunida siiyaan runno ay tahay in qof walba fahmo. Waxsii sheegyadani waa inay dunida markaati uga noqdaan. Oofintooda maalmahan ugu dambeeya, ayay iyagu iskood isu sharxi doonaan.” Kress Collection, 105.

Haddii qofku uusan garanayn in kan Masiixa ka geesta ahi yahay baabanimada, wuxuu ku dambayn doonaa dhinaca baabanimada; ama sida Yooxanaa u qoray, isagoo qaawan ayuu socon doonaa oo ceebtiisana muujin doonaa. In laga guulaysto bahalka waa in la garto in bahalku yahay awoodda baabanimada, iyo wax kasta oo laga muujiyey awoodda baabanimada. Kuwa guusha hela oo garanaya in baabanimadu tahay ninka dembiga, waxay u baahan doonaan inay fahmaan in sawirka baabanimadu uu metelo mabda'a isu-tagga kaniisadda iyo dawladda, iyadoo kaniisaddu ay gacanta ku hayso xiriirkaas.

Buugga Daanyeel, qaab-dhismeedka bahalka, oo ah isku-darka kaniisadda iyo dawladda, waxaa lagu metelay xadgudubka baabba'a. Xadgudubku waa dembi, dembiga bahalka baadariga sameeyana waa marka boqorradu ay awooddooda u gacan geliyaan maamulka baadariga. Markaytan sameeyaan, waxay galaan sino ruuxi ah, taas oo ah xadgudubkii baabba'a ee Daanyeel, iyo sanamkii bahalka ee Yooxanaa.

In laga adkaado sawirka baadariga waa in Erayga Ilaah laga fahmaa in Maraykanku marka hore dhiso xiriirkan, oo uu ku ansixiyo sharciga Axadda ee dhowaan imanaya, dabadeedna uu dunida oo dhan ku qasbo inay aqbasho isla xiriirkaas.

Xidhiidhka kaniisadda iyo dawladda ee Maraykanku si khasab ah ugu soo rogi doono dunida wuxuu ka kooban yahay dawlad caalami ah oo keliya (Qaramada Midoobay), oo gelaysa isbahaysi ay la yeelanayso baabtinimada iyadoo ah awoodda maamusha nidaamyadaas. In laga adkaado sawirka bahalka waxay ka dhigan tahay in, Erayga nebinnimada ee Ilaah lagu fahmo in sawirka bahalku uu matalo waxyaalahan qudhooda.

Helidda guusha bahalka iyo sanamka bahalka waxa ku jirta in la helo garashada summadda awoodda bahalka (papacy-ga).

Calaamadda bahalka waa dhawrida khasabka ah ee Axadda sida Sabtida Ilaah. Si guul looga helo calaamaddaas, waxaa loo baahan yahay in la fahmo in cibaadada Axaddu ay tahay cibaadada qorraxda, ayna tahay wax aan ka yarayn caabudidada Baal ee jaahiliga ah. Guushaasi waxa kale oo ku jirta runta ah in ninna aanu helin calaamadda bahalka ilaa lagu khasbo dadka.

“Laakiin Masiixiyiintii jiilalkii hore waxay dhawri jireen Axadda, iyadoo u malaynaya in sidaas ay ku hayaan Sabtidii Kitaabka Quduuska ahayd; oo weliba hadda waxaa kaniisad kasta ku jira Masiixiyiin run ah, iyadoo aan laga reebin bulshada Kaatooligga Roomaanka, kuwaas oo si daacad ah u rumaysan in Axaddu tahay Sabtidii Ilaah magacaabay. Ilaah wuxuu aqbalaa daacadnimada ujeeddadooda iyo toosnaantooda hortiiisa. Laakiin marka dhawrida Axadda sharci lagu khasbo, oo dunidana la iftiimiyo waajibaadka Sabtida runta ah ku saabsan, markaas ku alla kii ku xadgudba amarka Ilaah si uu u adeeco farriin aan lahayn amar ka sarreeya kii Rooma, wuxuu sidaas ku maamuusi doonaa baabtinimada ka sarraysa Ilaah. Wuxuu u sujuudayaa Rooma iyo awoodda ku khasbaysa xeerka ay Rooma dejisay. Wuxuu caabudayaa bahalka iyo sawirkiisa. Sidaas daraaddeed, marka dadku diidaan qaanuunka uu Ilaah ku sheegay inuu yahay calaamadda awooddiisa, oo meeshiisana ku maamuusaan waxa ay Rooma u dooratay astaanta sarreynta iyada u gaarka ah, waxay sidaas ku aqbali doonaan calaamadda daacadnimada Rooma—‘calaamadda bahalka.’ Oo arrintu ma aha ilaa marka qodobkani sidaas si cad loogu hor dhigo dadka, oo loo keeno inay kala doortaan amarrada Ilaah iyo amarrada dadka, in kuwa ku sii socda xadgudubka ay heli doonaan ‘calaamadda bahalka.’” Dagaalkii Weynaa, 449.

Kuwa ka adkaada bahalka, sawirka bahalka, iyo calaamadda bahalka waa inay sidoo kale ka adkaadaan tirada magiciisa. Xilligii taariikhda ee dhilladii Turos aan la illoobin, dunida Protestanka ahi waxay garanaysay in baabasiinimadu tahay ka geesta ah Masiixa. Waxay garanayeen in Bawlos baabasiinimada ku aqoonsaday “kan sharka leh,” “ninka dembiga,”

“qarsoodiga xumaanta” iyo “wiilka halaagga; Ka gees yimaada oo isa sarraysiiya wax kasta oo Ilaah la yidhaahdo ama la caabudo; sidaas daraaddeed isagoo Ilaah ahaan ugu fadhiya macbudka Ilaah, isagoo ismuujinaya inuu isagu Ilaah yahay.” Laakiin hadda dhilladii weynayd ee Turos waa la illoobay.

Waayihii hore waxaa jiray adeegsiyo kala duwan oo isopsephy, ama gematria, ah oo muujinayay in tirada “666” ay astaan ahaan u matalayso baabanimada. Tusaale caan ah oo arrintan ka mid ah ayaa ah in koofiyadda baadariga ay ku qoran yihiin ereyada Vicarius Filii Dei. Vicarius Filii Dei, oo macnaheedu yahay “Ku-xigeenka Wiilka Ilaah”, sidaas darteedna tilmaamaya sheegashadiisa ah inuu ku fadhiisto macbudka Ilaah, isagoo isku sheegaya Ilaah. Xarfaha Laatiinka ee Vicarius Filii Dei waxay u dhigmaan tirada lix boqol iyo lixdan iyo lix.

Bahalka, oo ah awoodda baabawnimada, waxaa lagu gartaa tiradiisa, tiradiisuna waa “666”; laakiin ninkii dembiga lahaa wuxuu helay nabar dilaa ah sannadkii 1798, waana la illoobay. Maalmaha ugu dambeeya nabarkaas dilaaga ahi waa inuu bogsadaa, bogsashada nabarka dilaaga ahina waxay caddaynaysaa in Maraykanku marka hore dalkiisa gudaheeda ka sameeyo ekaan bahalka, dabadeedna dunida ku qasbo inay sidaas oo kale yeelato.

Sawirka bahalka ee dunidu waa laba-geesood iyo saddex-geesood labadaba. Wax sii sheegid ahaan waa laba-geesood, waayo waxa uu ka kooban yahay isku-darka kaniisad iyo dawlad; hase yeeshee waa saddex-geesood, maadaama uu ka kooban yahay masduulaagga, bahalka, iyo nebigii beenta ahaa. Marka la dhiso midowga saddex-geesoodka ah ee quwadahaas qudhooda ah ee dunida u horseedi doona Armageddon, waxay noqon doonaan bahalka ah boqortooyada siddeedaad ee ka timid toddobada, waxaana sidoo kale ay noqon doontaa midowga saddex-geesoodka ah ee boqortooyada lixaad. Tirada magaca bahalka ee maalmaha ugu dambeeya mar kale waa “666,” waayo waxay metelaysaa saddex boqortooyo oo mid kastaa qayb ka yahay boqortooyada lixaad.

In laga guulaysto bahalka, sanamkiisa, sumaddiisa, iyo tirada magiciisa waa in la fahmo halxidhaalaha ah in “kan siddeedaad uu ka mid yahay toddobada,” taas oo ah qarsoodiga ku jira Daanyeel labaad, kaas oo Daanyeel u tukaday inuu fahmo. Tani waa qodob ka mid ah Muujintii Ciise Masiix oo la furo wax yar ka hor inta aanu xidhmin wakhtiga nimcada, waayo sidii Yooxanaa yidhi, “wakhtigu waa dhow yahay.” Sababtaas aawadeed, kuwa guushaas hela waxaa loo matalaa inay la jiraan malaa’igta daadiya belaayooyinka, waayo waxay helaan guushaas, ama fahamka nebiyadeed ee loo baahan yahay, wax yar ka hor inta aanu xidhmin wakhtiga nimcadu.

Kuwa fahmaya in Muujintii Ciise Masiix la furo wax yar ka hor xidhitaanka wakhtiga tijaabada, iyo in tirada “666” ay tahay qayb ka mid ah muujintaas, kama indho-tiri doonaan in muujintii Yexesqeel cutubka siddeedaad ay bilaabato maalinta shanaad (taas oo ah maalinta ka horraysa maalinta lixaad), bisha lixaad ee sannadka lixaad. Dhammaadka cutubka siddeedaad, shan iyo labaatan nin ayaa qorraxda u sujuudaya, cutubka sagaalaadna wuxuu tilmaamayaa kuwa hela shaabadda Ilaah.

Dulucda aragtidu waa astaanta bahalka iyo shaabadda Ilaah, waxaana aragtida la furayaa wax yar ka hor xidhitaanka wakhtiga nimcada ee sharciga Axadda, sida uu u matalayo tirada “666.” Laakiin xidhitaanka wakhtiga nimcada ee lagu garto inuu ka dhacayo sharciga Axadda ee Maraykanka, ma

aha xidhitaanka wakhtiga nimcada ee aadanaha oo dhan; waa xidhitaanka wakhtiga nimcada oo keliya ee Adventistayaasha maalinta toddobaad.

Aragtida waxaa loo soo bandhigay sidii iyada oo ka dhacaysa Yerusaaalem gudaheeda, taas oo astaan u ah kaniisadda Seventh-day Adventist. Marka sharciga Axadda laga soo saaro Maraykanka, Seventh-day Adventists ayaa ah kooxda keliya ee, halkaas iyo markaasba, lagula xisaabtami doono iftiinka Sabtida.

“Haddii iftiinka runta lagu soo bandhigay, oo laguugu muujiyey Sabtida amarka afraad, isla markaana lagu tusay in aanay jirin wax sal ah oo ku jira Erayga Ilaah oo taageeraya ilaalinta Axadda, haddana aad weli ku dheganaato sabtida beenta ah, adigoo diidaya inaad quduus ka dhigto Sabtida uu Ilaah ugu yeedho ‘maalintayda quduuska ah,’ waxaad qaadanaaysaa calaamadda bahalka. Goormay taas dhacaysaa?—Marka aad addeecdo amarka kugu faraya inaad joojiso shaqada maalinta Axadda oo aad Ilaah caabuddo, iyadoo aad og tahay in aanay jirin hal erey oo Kitaabka Quduuska ah ku jira oo muujinaya in Axaddu tahay wax ka duwan maalin shaqo oo caadi ah, waxaad oggolaanaysaa inaad hesho calaamadda bahalka, oo waxaad diidaysaa shaabadda Ilaah. Haddii aynu calaamaddan ku qaadanno foodahayagaga ama gacmahayaga, xukunnada lagu dhawaaqay kuwa caasiyiinta ah waa inay inagu dhacaan. Laakiin shaabadda Ilaaha nool waxaa la saaraa kuwa si damiir leh u ilaaliya Sabtida Rabbiga.”
Review and Herald, April 27, 1911.

Aragtidii Yexesqeel cutubka siddeedaad ilaa cutubka kow iyo tobnaad waxay qeexaysaa taariikhda horseedaysa xidhitaanka wakhtiga nimcada ee Yerusaaalem. Waxaa loo sawiray sidii iyadoo dhacaysa maalin keliya ka hor imaatinka tirada “666”, cutubka siddeedaadna wuxuu tilmaamayaa fallaagow sii kordhaysa oo ka dhex taagan Yerusaaalem taas oo ku dhammaata in hoggaamiyayaashu qorraxda u sujuudaan, sidaasna ku helaan sumadda bahalka.

Cutubka sagaalaad wuxuu metelaa malaa'ig dhex maraysa Yerusaaalem (sidaasna ku tilmaamaysa horumar isdaba-joog ah), oo calaamad saaraysa hal dabaqad ka hor malaa'igaha wax baabbi'iya oo dabadeed dila dhammaan kuwa aan lahayn calaamadda. Labada cutubba waxay metelaan taariikh horumaraysa oo horseedaysa sharciga Axadda, halkaas oo hal dabaqad qorraxda u sujuuddo, tan kalena hesho shaabadda Ilaah. Markaas kuwa sharka leh ayaa Yerusaaalem laga fogeeyaa, waayo, sharciga Axaddu wuxuu kala soocaa kuwa sharka leh iyo kuwa xigmadda leh.

Shaabadaynta lagu matalay Yexesqeel cutubka sagaal waa isla shaabadayntii lagu matalay Muujintii cutubka toddobaad.

“Haddii muuqaallo sidan oo kale ahi imanayaan, xukunno aad u waaweyn oo ku soo degaya dunida dembiga leh, xaggee bay hoy u ahaan doontaa dadka Ilaah? Sidee baa loo dedin doonaa ilaa cadhadu ka gudubto? Yooxanaa wuxuu arkaa waxyaalaha dabiicadda—dhulgariir, duufaan, iyo khilaaf siyaasadeed—oo lagu muujiyey iyadoo afar malaa'igood hayaan. Dabaylahani waa la xukumaa ilaa Ilaah amarka bixiyo in la sii daayo. Halkaas waxaa ku jirta ammaanka kiniisadda Ilaah. Malaa'igta Ilaah waxay gutaan amarkiisa, iyadoo dib u celinaya dabaylaha dhulka, si aanay dabayluhu ugu dhicin dhulka, ama badda, ama geedna, ilaa addoommada Ilaah lagu shaabadeeyo fooddooda. Malaa'igta xoogga badan waxaa la arkayaa iyadoo ka soo baxaysa bari (ama qorrax-soo-baxa). Tan oo ah tan malaa'igaha ugu xoogga

badan waxay gacanteeda ku haysaa shaabadda Ilaaha nool, ama kan keligiis nolosha bixin kara, kan ku qori kara fooddaha calaamadda ama qorniinka, kuwa la siin doono dhimasho-la'aan, nolosha weligeed ah. Waa codka malaa'igtaan ugu sarraysa kan lahaa amar uu ku amri karo afarta malaa'igood inay xajiyaan afarta dabaylood ilaa hawshan la dhammaystiro, iyo ilaa uu bixiyo qaylodhaanta in la sii daayo.”

“Kuwa dunida, jidhka, iyo Ibliiska ka adkaada ayaa noqon doona kuwa la fadilay oo heli doona shaabadda Ilaaha nool. Kuwa aan gacmahoodu nadiif ahayn, oo aan qalbiyadoodu saafi ahayn, ma heli doonaan shaabadda Ilaaha nool. Kuwa dembi qorshaynaya oo ku dhaqaaqayana waa laga gudbi doonaa. Kuwa keliya ee, hab-dhaqankooda Ilaah hortiisa, buuxinaya meesha kuwa toobad keenaya oo dembiyadooda qiranaya maalinta weyn ee Kafaaraggudka ee antitibka ah, ayaa la aqoonsan doonaa oo lagu calaamadin doonaa kuwo istaahila ilaalinta Ilaah. Magacyada kuwa si joogto ah u eegaya, u sugaya, oo u feejigan muuqashada Badbaadiyahooda—in ka sii daacadnimo iyo hilow badan kuwii waaberiga suga—waxaa lagu tirin doonaa kuwa la shaabadeeyey. Kuwa, iyadoo iftiinka runta oo dhan nafahooda ku dhacayo, ay ahayd inay lahaadaan shuqullo la jaanqaadaya rumaysadkooda ay qirteen, laakiin dembi lagu sasabayo, sanamyoo qalbiyadooda ka dhex dhisanaya, nafahoodana ku hallaynaya Ilaah hortiisa, oo nijaasaynaya kuwa dembiga kula midooba, magacyadooda waxaa laga tirtiri doonaa kitaabka nolosha, waxaana looga tegi doonaa gudcurka saqda dhexe, iyadoo aan saliid ku haysan weelashooda iyo laambadahooda. ‘Laakiinse kuwiinna magacayga ka cabsada waxaa idiin soo bixi doona Qorraxda Xaqnimada iyadoo bogsiiin baalasheeda ku jirto.’”

“Shaabadeyntan addoommada Ilaah waa tii isla tan lagu tusay Yexesqeel riyo. Yooxanaa isaguna wuxuu markhaati ka ahaa muujintan ugu yaabka badan. Wuxuu arkay badda iyo hirarka oo guuxaya, iyo dadka qalbigoodu cabsi u taag darnaanayo. Wuxuu arkay dhulka oo ruxmaya, iyo buuraha oo lagu dhex tuurayo badda (taas oo si dhab ah u dhacaysa), biyihisuna ay guuxayaan oo kacsan yihiin, buuruhuna ay la gariirayaan kacdoonkaas. Waxaa loo tusay belaayooyin, cudurro faafa, macaluul, iyo dhimasho oo gudanaya hawshoodii cabsida lahayd.” Testimonies to Ministers, 445.

Shaabadaynta boqolka iyo afartan iyo afarta kun ee ku xusan Muujintii cutubka toddobaad ayaa sidoo kale lagu matalay cutubka sagaalaad ee Yexesqeel, malaa'igta wax shaabadaysana waa malaa'igta ugu xoogga badan, oo ka soo baxda bari. Kuwa lumay, oo magacyadooda laga tirtiro kitaabka nolosha, waxaa lagu matalay inay “aan saliid ku haysan weelashooda iyo laambadahooda.” Labada qaybood ee ku jira aragtida Yexesqeel cutubyada siddeedaad ilaa kow iyo tobnaad waa bikradaha xigmadda leh iyo kuwa nacaska ah ee Matayos labaatn iyo shan, sidaas darteedna waa Adventistyo.

“Masaalka tobanka bikradood ee ku jira Matayos 25 wuxuu kaloo muujinayaa waayo-aragnimada dadka Adventist-ka ah.” The Great Controversy, 393.

Walaasha Caddaan si gaar ah ayay Yerusaaalemtii aragtida Yexesqeel ugu aqoonsataa Adventism:

“Dadka runta ah ee Ilaah, kuwa qalbigooda ku haya ruuxa shaqada Rabbiga iyo badbaadada nafaha, had iyo goor waxay dembiga u arki doonaan dabeecaddiisa dhabta ah ee dembiyeed. Mar walba waxay la jiri doonaan dhinaca daacadnimada iyo toosnaanta cad ee lagula

macaamilayo dembiyada si fudud u haleela dadka Ilaah. Gaar ahaan shaqada ugu dambaysa ee kaniisadda, wakhtiga shaabadaynta ee boqol iyo afartan iyo afarta kun oo ah kuwa istaagi doona iyagoo aan eed lahayn carshiga Ilaah hortiisa, waxay si qoto dheer u dareemi doonaan xumaatooyinka dadka Ilaah ku sheegta. Tan si xoog leh ayaa nebigu ugu muujiyey tusaalaha shaqada ugu dambaysa isagoo ku sawiraya rag, mid walbana gacantiisa ku sita hub wax lagu laayo. Mid ka mid ah iyaga ayaa huwanaa maro wanaagsan, oo dhiniciisana waxa yiilay qalin-dhalo khad ah. ‘Markaasaa Rabbigu ku yidhi isaga, Dhex mara magaalada, adigoo dhex maraya Yerusaaalem, oo calaamad saar wejiyada ragga ka taahaya oo ka ooyaya karaahiyada oo dhan oo dhexdeeda lagu sameeyo.’” Testimonies, volume 3, 266.

Aragtida ku jirta cutubyada sideed ilaa kow iyo tobnaad ee Yexesqeel waxay si toos ah uga hadlaysaa taariikhda Adventism-ka ee horseedaysa, iyo taagan, sharciga Axadda. Waxay aqoonsanaysaa labada kooxood ee caabudayaasha ah ee ku dhex jira Yerusaaalem (Adventism), waxaana si nebiyad ah loola xidhiidhiyey Muujintii Ciise Masiix oo la furfuro wax yar ka hor xidhitaanka wakhtiga nimcada, waayo tixraacyadeeda ugu horreeya waxay soo bandhigayaan tirada “666” iyada oo ku jirta astaan-nebiyadeed. Markay sidaas samaynayso, waxay aqoonsanaysaa mid ka mid ah afarta waxyaalood ee kuwa xigmadda leh ay tahay inay ka guulaystaan maalmaha ugu dambeeya, afartaas waxyaaloodna waxay qayb ka yihiin iftiinka kan siddeedaad oo ah “kan toddobada ka mid ah”. Muujintii shan iyo tobnaadna waxay sidoo kale aqoonsanaysaa in kuwa guusha ka gaadha afartaas dhinac ee astaan ahaan u taagan baabasiimada ay ku heesaan gabaygii Muuse iyo Wanka.

Maalintaas Ishacyaah, cutubka toddoba iyo labaatanaad, wuxuu leeyahay kuwa xaqa ah ee maalmaha ugu dambeeya waxay ku heesi doonaan gabayga beerta canabka, kaas oo ah gabaygii Wanku qaaday markuu dadka dhex socday, kaas oo tilmaamaya dad la doortay oo laga gudbayo iyadoo la dooranayo dad la doortay oo cusub. Gabaygaas waxaa ku heesa “kuwa caqliga leh” ee maalmaha ugu dambeeya inta lagu jiro shaabadaynta ku qoran Yexesqeel sagaal iyo Muujintii toddoba. Riyadii Yexesqeel ee cutubyada siddeed ilaa kow iyo tobnaad waa qayb ka mid ah isla gabaygaas.

Waxaan daraasaddan ku sii wadi doonnaa maqaalka xiga.

“Dadka runta ah ee Ilaah, kuwa qalbigooda ku haya Ruuxa shuqulka Rabbiga iyo badbaadinta nafaha, had iyo goor waxay dembiga u arki doonaan dabeecaddiisa runta ah ee dembi ahaaneed. Mar walba waxay garab istaagi doonaan daacadnimo iyo la macaamilid cad oo toos ah oo ku saabsan dembiyada si fudud u hareera mara dadka Ilaah. Gaar ahaan shaqada ugu dambaysa ee kaniisadda, wakhtiga shaabadaynta boqol iyo afartan iyo afarta kun ee la doonayo inay eedla’aan ku istaagaan carshiga Ilaah hortiisa, waxay si qoto dheer u dareemi doonaan xumaatooyinka dadka Ilaah sheegta. Tani si xoog leh ayuu nebigu ugu muujiyey sawirka shaqada ugu dambaysa isagoo adeegsanaya tusaalaha nimanka mid walba gacantiisa ku sito hub wax lagu laayo. Mid iyaga ka mid ahna wuxuu ku lebisnaa maro wanaagsan, dhinaciisana waxaa yiil weelkii qalinleyda ee khadka. ‘Markaasaa Rabbigu ku yidhi, Magaalada dhexdeeda dhex mar, Yerusaaalem dhexdeeda dhex mar, oo calaamad ku yeel foodaha nimanka ka taahaya oo ka ooyaya karaahiyooyinka oo dhan oo dhexdeeda lagu sameeyo.’”

“Yaa golaha Ilaah hortiisa taagan wakhtigan? Ma kuwii si dadban cudurdaarka ugu sameeya khaladaadka ka dhex jira kuwa sheegta inay yihiin dadka Ilaah, oo qalbigooda ka gunuunaca, haddii aanay si cadba u samayn, kuwa doonaya inay dembiga canaantaan? Ma kuwii dhinac la safta iyaga oo ka soo horjeeda kuwaas, isla markaana u damqada kuwa xumaanta sameeya? Maya, hubaal! Haddii aanay toobad keenin, oo aanay ka tegin hawsha Shayddaanka ee ah cadaadinta kuwa xambaarsan culeyska hawsha iyo taageeridda gacmaha dembilayaasha Siyoon ku jira, weligood ma heli doonaan calaamadda oggolaanshaha shaabadaynta Ilaah. Waxay ku dhici doonaan halligaadda guud ee kuwa sharka leh, taas oo lagu matalay hawsha shanta nin ee sita hubka wax lagu laayo. Qodobkan si taxaddar leh u calaamadeeya: Kuwa hela calaamadda daahirka ah ee runta, oo lagu dhex sameeyey awoodda Ruuxa Quduuska ah, taas oo lagu matalay calaamad uu sameeyo ninka dharka wanaagsan qaba, waa kuwa ‘u taaha oo u ooya waxyaalaha karaahiyada ah oo dhan ee lagu sameeyo’ kiniisadda dhexdeeda. Jacaylkooda daahirsanaanta iyo sharafta iyo ammaanta Ilaah aad buu u weyn yahay, aragtidooduna dembiga xad-dhaafka u dembi badan aad bay u caddahay, sidaas daraaddeed waxaa lagu matalay inay ku jiraan murugo daran, xataa iyagoo taahaya oo ooyaya. Akhri cutubka sagaalaad ee Yexesqeel.”

Laakiin gawraca guud ee dhammaan kuwa aan sidaas u arkin kala-duwanaanta weyn ee u dhexaysa dembiga iyo xaqnimada, oo aanan u dareemin sida kuwa istaaga talada Ilaah oo hela calaamadda, waxaa lagu sharraxay amarkii loo siiyey shantii nin ee watay hubka gawraca: “Ka daba taga isaga magaalada dhexdeeda, oo laaya; ishiinnu yaanay u tudhin, oo ha u naxariisanina: gebi ahaanba dila odayga iyo dhallinyarada, gabdhaha, iyo carruurta yaryar, iyo dumarka; laakiinse ha u soo dhowaanina nin kasta oo calaamaddu saaran tahay; oo ka bilow meesheyda quduuska ah.” Testimonies, volume 3, 266, 267.